

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **K. V.**
zastoupený Mgr. Josefem Zemanem, advokátem
se sídlem Žižkova 498, 541 01 Trutnov

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím č. I ze dne 3. 4. 2024, čj. X podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“), přiznala žalobci od 2. 11. 2023 starobní důchod ve výši 16 322 Kč měsíčně, který se od 1. 1. 2024 zvyšuje na částku 16 682 Kč měsíčně (dále jen „rozhodnutí č. I“).
2. Rozhodnutím č. II ze dne 3. 4. 2024, č. j. X žalovaná rozhodla tak, že podle § 115a odst. 1 písm. c) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zops“), bude část doplatku důchodu ve výši 33 144 Kč, který

vznikl za období od 2. 11. 2023 do 5. 3. 2024, použita na úhradu splatného dluhu na pojistném nebo penále v celkové výši 33 144 Kč osoby samostatně výdělečně činné, které by doplatek náležel (dále jen „rozhodnutí č. II“).

3. Proti těmto rozhodnutím podal žalobce námitky, v nichž uvedl, že mu nebyla do doby pojištění započtena doba od 1. 11. 1995 do 31. 12. 1996, doba roku 1998, 2002, 2003 a doba od 1. 1. 2006 do 13. 5. 2014. Nezapočtením těchto dob byl krácen na výměře důchodu. Žalobce uvedl, že v uvedených dobách byl zaměstnancem a/nebo osobou samostatně výdělečně činnou, byl tedy účastníkem důchodového pojištění a toto pojištění hradil. Žádal o zohlednění této doby pojištění.
4. K výzvě žalované ohledně sdělení, kdy a kde byl v nezohledněné době zaměstnán, či vykonával samostatnou výdělečnou činnost a doložení jakýchkoliv dokumentů prokazujících dobu pojištění, žalobce uvedl, že v obdobích od 1. 11. 1995 do 1. 12. 1996, od 31. 12. 1997 do 31. 12. 1998 a od 31. 12. 2001 do 1. 1. 2004 byl osobou samostatně výdělečně činnou. V době od 11. 12. 1998 do 26. 2. 2011 byl společníkem společnosti EKOINVEST s. r. o., z této činnosti bylo hrazeno pojištění. V období od 24. 9. 2012 do 13. 5. 2014 byl zaměstnancem společnosti FIAMETA s. r. o., z této činnosti bylo také hrazeno pojištění. V doplnění námitek dále uvedl, že dle Přehledu pohledávek ze dne 6. 10. 2023, který vydala žalovaná, mu vznikl nedoplatek na důchodovém pojištění, za období od 1999 do 2016 ve výši 93 973 Kč, který uhradil. Má za to, že tato platba nebyla při výpočtu výše důchodu zohledněna.
5. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 2. 8. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla námitky žalobce jako nedůvodné a obě rozhodnutí potvrdila.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce ve včas podané žalobě stejně jako v předchozích námitkách uvedl, že žalovaná nesprávně vypočetla dobu pojištění, když mu nezapočítala období: 1. 11. 1995 - 31. 12. 1996, 1998, 2002, 2003, 1. 1. 2006 - 13. 5. 2014 do doby pojištění. Tím byl krácen na výměře důchodu. Zopakoval, že ve výše uvedených dobách byl zaměstnancem a/nebo osobou samostatně výdělečně činnou, byl účastníkem důchodového pojištění a toto pojištění hradil.
7. Není pak jeho pochybením, že žalovaná nezajistila podklady, ze kterých by vyplývalo, že byl řádně účasten důchodového pojištění. Rovněž není jeho vinou, že jeho bývalí zaměstnavatelé již byli zlikvidováni podle příslušných předpisů České republiky. Pokud není prokázáno, že nebyl mimo důchodové pojištění, žalovaná měla dle jeho názoru vycházet z toho, že účastníkem důchodového pojištění byl. Nelze mu přičítat k tíži to, že právní předpisy České republiky nepamatují na tyto možné případy, kdy podklady o likvidaci zaměstnavatelů již neexistují a vznikne spor o účast bývalého zaměstnance na důchodovém pojištění.
8. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí žalované č. I a č. II zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná k žalobcem sporovanému zápočtu doby pojištění s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že pokud jde o dobu výkonu samostatně výdělečně

činnosti v době od 1. 11. 1995 do 31. 12. 1996, v době od 1. 1. 1998 do 31. 12. 1998 a v době od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2003, prověřila tyto skutečnosti u Územní správy sociálního zabezpečení pro Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj – u Okresní správy sociálního zabezpečení Trutnov. Uvedeným šetřením bylo zjištěno, že žalobce nebyl v namítaných dobách jako osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“) důchodově pojištěn. Dále žalovaná zjistila, že žalobce při sepisování žádosti o starobní důchod žádné podklady k dobám pojištění, které mu dosud nebyly zohledněny, nepředložil. Proto mu uvedená období nemohla být zohledněna a započtena do celkové doby pojištění.

10. K zaměstnání žalobce u společnosti FIAMETA s. r. o. v období od 24. 9. 2012 do 13. 5. 2014 žalovaná neeviduje žádný doklad, který by prokazoval dobu pojištění žalobce. Šetřením rozhodných skutečností žalovaná zjistila, že uvedená společnost byla zrušena s likvidací. Vyzvala proto (dne 21. 6. 2024) likvidátora společnosti k přešetření této skutečnosti a k zaslání evidenčních listů důchodového pojištění žalobce za namítané období. Likvidátorovi se nepodařilo zajistit účetní ani jiné doklady společnosti FIAMETA s. r. o. v likvidaci, která na jeho výzvu ani nereagovala. Likvidátor dále sdělil, že nedisponuje žádným mzdovým účetnictvím, které by archivoval. Namítanou dobu se tak nepodařilo došetřit, žalovaná proto požadavku žalobce na zápočet této doby do celkové doby pojištění nemohla vyhovět.
11. K nezohlednění doby pojištění žalobce u společnosti EKOINVEST s. r. o., u níž byl žalobce v období od 11. 12. 1998 do 26. 2. 2011 společníkem, žalovaná zjistila, že i tato společnost byla zrušena s likvidací. Likvidátorka na výzvu žalované ze dne 11. 7. 2024 o prošetření této skutečnosti a o zaslání evidenčního listu důchodového pojištění žalobce za namítané období sdělila, že neměla k dispozici žádné doklady uvedené společnosti. Ani tuto dobu se žalovaná nepodařilo došetřit, a proto požadavku žalobce nelze vyhovět.
12. Žalovaná shrnula, že žalobce nepředložil žádné doklady, které by podpořily jeho tvrzení o výkonu zaměstnání a jakýchkoli příjmech nebo o výkonu samostatné výdělečné činnosti ve sporovaném období. Pozastavila se však nad tím, že žalobce nedisponuje žádným evidenčním listem důchodového pojištění, který musel každoročně jako zaměstnanec zaměstnavateli podepisovat. Žalovaná má za to, že postupovala v souladu s platnými právními předpisy, když žalobci nezapočetla požadované doby do celkové doby pojištění a námitky žalobce zamítla a potvrdila svá prvostupňová rozhodnutí. V ostatním odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

13. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání za splnění podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.

A) Skutkový stav věci

14. Ze spisové dokumentace žalované soud zjistil, že žalobce uplatnil prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Trutnov dne 1. 11. 2023 žádost o starobní důchod s datem přiznání od vzniku nároku. Ke své žádosti nedoložil žádné doklady.

15. Z osobního listu důchodového pojištění žalobce ze dne 2. 2. 2024, který je součástí rozhodnutí č. I, v němž je uveden celkový přehled dob pojištění žalobce, je zřejmé, že celková doba pojištění žalobce do 2. 11. 2023 činí 39 roků a 259 dnů. V dobách pojištění jsou tzv. „mezery“ (nezapočtená období), o nichž žalobce tvrdí, že mu měla být rovněž započítána. V doplnění námitek proti rozhodnutí č. I. žalobce tato období specifikoval (viz bod I. tohoto rozsudku), ale ke svým tvrzením o údajném zaměstnání či výkonu OSVČ nedoložil žádné doklady, které by prokázaly jeho účast na důchodovém pojištění. Žalovaná vlastním šetřením u likvidátorů dvou označených společností s.r.o. zjišťovala, zda existují nějaké účetní, mzdové či jiné doklady o pracovní činnosti žalobce (dobách pojištění), avšak s negativním výsledkem. V průběhu správního řízení žalobce dne 10. 7. 2023 a dne 2. 11. 2023 doplatil pojistné v celkové výši 93 973 Kč za období let 1999-2001, 2004-2005 a 2016-2020, kdy vykonával samostatnou výdělečnou činnost. Uvedené doby mu byly v osobním listu důchodového pojištění ze dne 2. 2. 2024 zohledněny jako doby pojištění s uvedením vyměřovacích základů, které byly dále zohledněny při výpočtu jeho starobního důchodu.
16. Následně žalovaná vydala dne 3. 4. 2024 výše uvedená rozhodnutí č. I a č. II, proti kterým uplatnil žalobce námitky, které byly napadeným rozhodnutím zamítnuty.

B) Právní posouzení

17. Žaloba není důvodná.

18. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
19. Dále zdůrazňuje, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Je-li žaloba kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah jeho rozsudku. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta. Jinak řečeno, pokud žalobce uplatní obecnou námitku, může se jí ve stejném rozsahu zabývat i soud (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, a rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78 a ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, jakož i rozhodnutí Ústavního soudu, např. sp. zn. II. ÚS 460/15 a II. ÚS 460/15).
20. Předmětem projednávané věci je posouzení, zda žalobce prokázal, že byl účasten důchodového pojištění i v dobách, které žalovaná nezohlednila při stanovení celkové doby pojištění v jeho osobním listu důchodového pojištění, na jehož základě mu vyměřila a přiznala starobní důchod. Samotný způsob výpočtu starobního důchodu žalobce nesporně, toliko obecně namítá, že byl krácen na výměře důchodu.
21. Mezi stranami je sporný zápočet doby pojištění v období od 1. 11. 1995 do 31. 12. 1996, v letech 1998, 2002, 2003, a v období od 1. 1. 2006 do 13. 5. 2014.

22. Podle § 5 písm. a) zdp jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastní důchodového pojištění zaměstnanci v pracovním poměru, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštních právních předpisů (§ 8 zdp).
23. Podle § 5 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 10 zdp jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastní důchodového pojištění osoby samostatně výdělečně činné.
24. Podle § 11 odst. 1 zdp je dobou pojištění po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění: a) osob uvedených v § 5 odst. 1 a § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné, b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.
25. Podle § 28 zdp má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.
26. Důchodový věk žalobce, jak žalovaná správně uvedla, činí 63 roků a 4 měsíce. Uvedeného věku žalobce dosáhl dne 22. 9. 2018. Podle § 29 odst. 1 písm. j) zdp má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 34 let a dosáhl důchodového věku v roce 2018. Z podkladů žalované založených ve správním spise vyplývá, že žalobce v den dosažení důchodového věku nesplnil podmínku uvedené doby pojištění.
27. Teprve ke dni 2. 11. 2023 (ode dne zaplacení pojistného ze samostatné výdělečné činnosti) bylo možné zohlednit žalobci doby pojištění za roky, za které doplatil pojistné (tj. za období let 1999-2001, 2004-2005 a 2016-2020). Uvedeným zápočtem žalobce získal 39 roků a 259 dnů pojištění. Žalovaná mu proto rozhodnutím č. I přiznala od 2. 11. 2023 (žalobce v žádosti uvedl, že žádá o přiznání důchodu od vzniku nároku) starobní důchod ve výši 16 322 Kč měsíčně, se zvýšením od 1. 1. 2024 na částku 16 682 Kč měsíčně.
28. Krajský soud konstatuje, že žalobní námitky ohledně nezapočtení sporného období do celkové doby pojištění jsou pouze přepisem námitek proti prvostupňovému rozhodnutí č. I. S nimi se však již žalovaná vypořádala v napadeném rozhodnutí a k jejímu postupu a hodnocení žalobce nenabízí žádnou konkrétní argumentaci, pouze v obecné rovině konstatuje, že není jeho vinou, že již neexistují žádné doklady.
29. Nutno dodat, že žalobce ani v řízení před soudem nepředložil žádné důkazy, kterými by závěry žalované zpochybnil (tj. nepředložil žádný hodnověrný doklad, potvrzení, evidenční list důchodového pojištění, apod), kterými by prokázal, že sporné období je dobou pojištění potřebnou pro vznik nároku na starobní důchod. Žalovaná se dle názoru soudu vypořádala se všemi žalobcem uplatněnými námitkami, pečlivě prošetřovala jím uvedená období u označených společností (resp. likvidátorů), v nichž měl žalobce dle svého tvrzení vykonávat „činnost, z níž bylo hrazeno pojištění“, a zcela správně je neshledala důvodnými, neboť tvrzení žalobce již nebylo možné nikde a u nikoho prověřit.
30. Krajský soud k předmětu projednávané věci dále uvádí, že podle § 38 zops je primárním důkazním prostředkem k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů pro výpočet důchodu zejména evidenční list důchodového pojištění (do 31. 12. 1995 evidenční list důchodového zabezpečení). Dále je nutné vycházet z konkrétních pravidel pro prokazování některých dob pojištění upravených v § 85 zops podle jehož páteho odstavce lze k prokázání doby pojištění (nikoli však vyměřovacích základů) použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 28/2013-22 ze dne 11. 7. 2013,

dostupný na www.nssoud.cz). Při absenci shora uvedených důkazních prostředků se použijí obecná pravidla pro dokazování v § 52 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „správní řád“), podle kterého lze k provedení důkazu užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědecká výpověď a znalecký posudek. Správní orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění je současně podle § 3 správního řádu povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky dle § 2 správního řádu, tj. při respektování zásady zákonnosti a zákazu zneužití pravomocí, ochrany práv nabytých v dobré víře i veřejného zájmu, proporcionality, legitimního očekávání a rovnosti účastníků. Správní orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění je ve smyslu § 12 a § 13 zops povinen opatřit si za součinnosti pojištěnce nezbytné podklady ke zjištění skutkového stavu. Tyto podklady si správní orgán opatřuje především z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění i šetřením prováděným podle § 11 zops (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 81/2010-493 ze dne 13. 1. 2011).

31. K tvrzení žalobce, že v období od 11. 12. 1998 do 26. 2. 2011 byl společníkem EKOINVEST s. r. o. krajský soud nad rámec výše uvedeného upozorňuje, že podmínky účasti společníků (a jednatelů) společností s ručením omezeným na důchodovém pojištění především závisejí na tom, zda jsou tyto osoby účastny nemocenského pojištění (srov. § 5 písm. n) ve spojení s § 8 zdp). Žalobce kromě tvrzení, že „byl společníkem“ neposkytl žádné doklady ani bližší indicie. Neuvedl, zda mu z uvedeného titulu byla společností vyplácena nějaká odměna (pravidelně měsíčně, či jednou ročně, v jaké výši a zda z této odměny bylo odváděno pojistné na nemocenské a důchodové pojištění). Jak již soud uvedl výše, nestačí jen tvrdit, je nutno i prokázat. Uvedená společnost byla zrušena s likvidací a dne 26. 2. 2011 byla vymazána z obchodního rejstříku. Jen stěží lze uvěřit tomu, že by žalobce v pozici společníka neměl žádnou povědomost o fungování společnosti. Nelze pak vytýkat žalované, která prováděla vlastní šetření, že v roce 2024 se jí od bývalého likvidátora již nepodařilo zajistit žádné podklady. Je to žadatel o důchod, kdo musí prokázat zákonem předepsanými doklady (zpravidla evidenčním listem důchodového pojištění), že byl účasten důchodového pojištění. Žalobce se mýlí, pokud uvedené pravidlo bez jakékoliv zákonné opory otáčí ve svůj prospěch („pokud není prokázáno, že nebyl mimo důchodové pojištění, měla žalovaná vycházet z toho, že účastníkem důchodového pojištění byl“).
32. Krajský soud uzavírá, že žalovaná v souladu s ustanovením § 3 správního řádu zjistila skutkový stav věci, o němž nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro soulad jejího rozhodnutí o přiznání starobního důchodu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Vzhledem k tomu, že žalobce v řízení před soudem nedoložil k prokázání svých tvrzení žádné důkazy a v postupu žalované soud neshledal pochybení, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

V. Náklady řízení

33. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení ve věcech důchodového pojištění nenáleží.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. dubna 2025

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně